

การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง*

DEVELOPING PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY MODEL TO ENHANCE ACTIVE
LEARNING OF MAKUDMUANG RAJCHAVITTHAYALAI SCHOOL TEACHER'S UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

อรชума วงศ์ช่าง¹, เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์^{2*}

Onchuma Wongchang¹, Chaowarit Jongkatkorn^{2*}

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ชลบุรี ประเทศไทย

¹Under The Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, Chonburi, Thailand

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ นครสวรรค์ ประเทศไทย

²Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Sawan Campus, Nakhon Sawan, Thailand

*Corresponding author E-mail: jachaowarit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) สร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาองค์ประกอบและแนวทาง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 30 คน 2) การสร้างรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน 3) การศึกษาผลการใช้รูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย จำนวน 77 คน และ 4) การประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 341 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและแนวทางมี 4 อย่าง ได้แก่ 1.1) การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู 1.2) วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 1.3) การศึกษาชั้นเรียน และ 1.4) การวัดและประเมินผลรูปแบบ และ 2) รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู 2.2) วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2.3) การศึกษาชั้นเรียน และ 2.4) การวัดและประเมินผลรูปแบบ 3) ผลการใช้รูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

This research aimed to 1) Study the components and approaches 2) Create a model, 3) Study the results of using the model and 4) Evaluate the management model of the professional learning community to promote active learning for teachers. This research was a mixed methods and conducted in 4 phases: Phase 1 was to study the components and approaches, the target groups were 30 administrators and teachers 1Under The Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, Phase 2 was to create a model, the target groups consisted of 13 experts, Phase 3 apply the model, the target groups consisted of 77 teachers of Makudmuang Rajchavittayalai school, Phase 4 evaluate the management model of the professional learning community to promote active learning for teachers, consisted of 341 administrators, teachers, students, parents and primary school board. The instruments used were questionnaires and assessment forms. Data were analyzed using content analysis, means, percentages, and standard deviations. The research results found that 1) The components and approaches to the management of professional learning communities to promote active learning consisted of 4 components: 1.1) Management of professional learning communities for teacher development, 1.2) Active learning management methods, 1.3) Classroom study, and 1.4) Measurement and evaluation of the model. 2) The model was composed of 4 components: 2.1) Management of professional learning communities for teacher development, 2.2) Active learning management methods, 2.3) Classroom study, and 2.4) Measurement and evaluation of the model. 3) The results of using the model found that overall, teachers had the highest level of skills and ability to organize active learning. 4) The satisfaction of teachers and those involved in the administration of the professional learning community to promote active learning management found that overall were at the highest level of satisfaction.

Keywords: Administration Model, Professional Learning Community, Active learning

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และกำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 ระบุว่า ครูควรจัดเนื้อหาสาระโดยบูรณาการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยจัดสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศ และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในกระบวนการต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) อาทิ กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการคิด การฝึกปฏิบัติ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา และกระบวนการเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ได้ดี (พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ , 2562) การศึกษาที่ปรากฏในปัจจุบันยังผูกพันกับเนื้อหาสูง การจดและการท่องจำยังมีอยู่สูง การทดสอบความจำยังปรากฏอยู่ทั่วไป (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2560) ในขณะที่กระบวนการคิด กระบวนการทำความเข้าใจกับมนุษย์ กระบวนการทำความเข้าใจตนเองยังมีอยู่บ้างการสอนการตีว การกวดวิชาในลักษณะการสรุปเนื้อหาสาระยังมีอยู่อย่างกว้างขวาง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ให้เหตุผลสำคัญที่ผู้เรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ในยุคใหม่ว่า การสอนส่วนใหญ่ยังเป็นรูปแบบการถ่ายทอด

ความรู้ซึ่งครูสอน เฉพาะความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงด้วยการบรรยายและตำรา อีกทั้งผู้เรียนขาดทักษะการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากปัญหาดังกล่าวสาเหตุเนื่องมาจากครูผู้สอนจัดการเรียนรู้เชิงรุกในห้องเรียนไม่ชัดเจน วิทยากร เชียงกูล จึงได้เสนอแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ต้องมีลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนกระตือรือร้นและคิดค้นหาความรู้และคำตอบอยู่ตลอดเวลาตามแนวการจัดการเรียนแบบกระตือรือร้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิทยากร เชียงกูล, 2559) นักเรียนจะเรียนได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขามีส่วนร่วม ครูปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนจากการบอกให้ทำหรือการบรรยายไปสู่การสอนแบบใหม่ที่ปล่อยให้ผู้เรียนสอนตัวเอง โดยมีครูคอยแนะนำ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558) การสอนในศตวรรษที่ 21 จะเห็นภาพผู้เรียนที่มุ่งมั่นในการทำงานด้วยตนเอง จากการเขียนเป็นการบันทึกออนไลน์ การค้นคว้าบนอินเทอร์เน็ต การนำเสนอผลงานผ่านสื่อดิจิทัลหรือกำลังร่วมประเมินทักษะการทำงานร่วมกันและการนำเสนอผลงานของเพื่อน ๆ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นจัดว่าเป็นหลักการ (Principle) ที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป และเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Bonwell, C. C. & Eison. J. A., 1991)

ปัจจุบันนับได้ว่า การพัฒนาครูยังไม่มีกระบวนการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้พัฒนาการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 คือ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ที่เน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ช่วยให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนทุกระดับ ครูผู้สอนรวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือร่วมพลัง ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จภายใต้เป้าหมายเดียวกัน และทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (DuFour, R., 2007) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัวกันของครู อาจารย์ในโรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ (21st Century Skills) โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารการศึกษาระดับประเทศ เข้าร่วมจัดระบบสนับสนุน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของศิษย์อย่างสม่ำเสมอเป็นวงจรต่อเนื่อง

จากหลักการแนวคิดและความจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารของโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ที่ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนได้รับการยอมรับและเป็นต้นแบบด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ดังนั้น จึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย รวมทั้งเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ทำให้การดำเนินงานของครูมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ตลอดจนทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีชุมชนครูเป็นกลุ่มขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา อันจะส่งผลให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของระบบการศึกษาไทยประสบผลสำเร็จและยั่งยืน

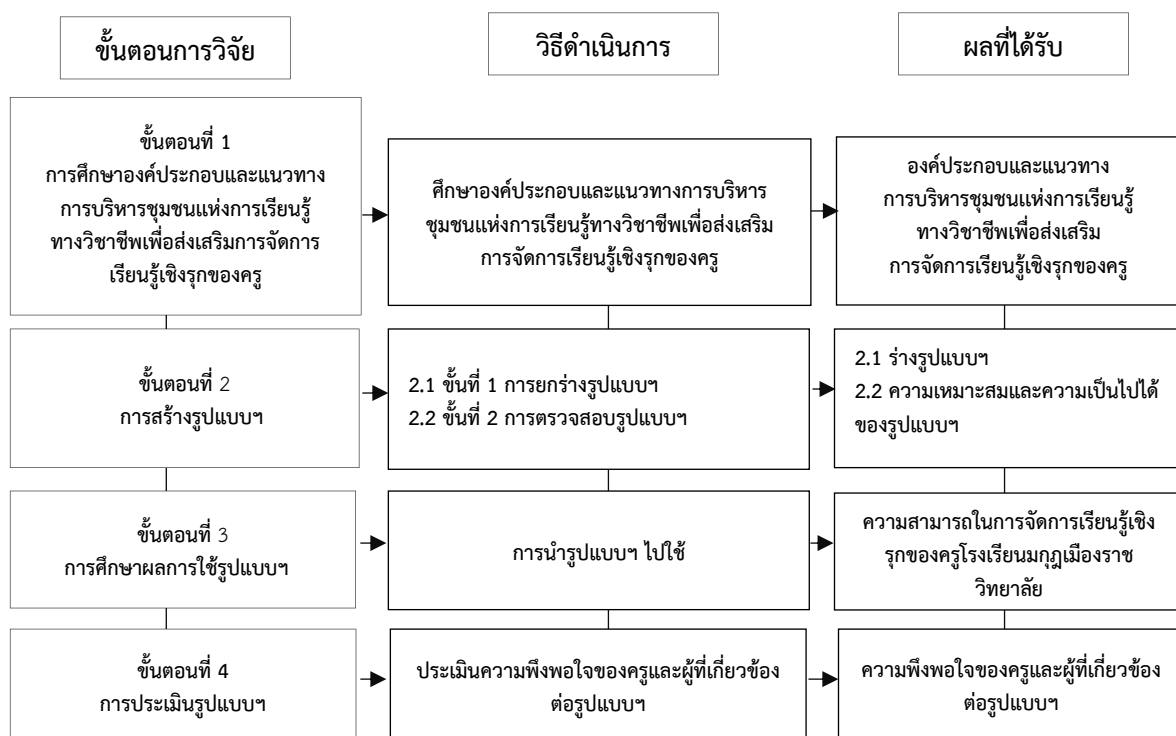

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
2. สร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย
3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย
4. ประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมวิธีผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

1.วิธีดำเนินการ

1.1 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อนำมาร่างเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย

1.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบและแนวทางของรูปแบบ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective

Congruence: IOC) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ .50 ขึ้นไป ปรากฏว่า ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 - 1.00

1.3 ดำเนินการปรับแก้ข้อคำถามในแบบสอบถามตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารการศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .80 โดยมีรายชื่อโรงเรียน

1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปสอบถามกับผู้บริหารและครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 3 โรงเรียน รวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน

2. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 6 คน และครู จำนวน 24 คน ในโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์องค์ประกอบและ แนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเผยแพร่ ตำรา เอกสาร หรือเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และระดับความคิดเห็นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย

1. วิธีดำเนินการ

1.1 ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร และการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยสรุปได้เป็นร่างรูปแบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1.1 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู

1.1.2 องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1.3 องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาชั้นเรียน

1.1.4 องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลรูปแบบ

1.2 ดำเนินการระดมความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

1.3 ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบและจัดทำคู่มือการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ

ของผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อให้ผู้ใช้รูปแบบเข้าใจและสามารถนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปได้ใช้ในการให้ผู้เกี่ยวข้องนำคู่มือไปใช้

2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของรูปแบบ จำนวน 13 คน ซึ่งมีการกำหนดคุณสมบัติ จำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 ด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 6 ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน กำหนดคุณสมบัติโดยมีความรู้ประสบการณ์ในแต่ละด้าน อย่างน้อย 10 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม และแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านคุณค่า มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการประเมินรูปแบบ

3.2 ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินรูปแบบในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม และแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านคุณค่า

3.3 หาคุณภาพของแบบประเมินรูปแบบและแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนำมาปรับปรุง

3.4 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องครอบคลุม ของรูปแบบและแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และประสานการส่งหนังสือ วันและเวลาในการดำเนินสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ด้วยตนเอง และดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นรวบรวมผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย

1. วิธีดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

1.2 หาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนำมาปรับปรุง จากนั้นนำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 77 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมาย และประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยกลุ่มเป้าหมาย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย

1. วิธีดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการสร้างเครื่องมือประเมินความพึงพอใจ

1.2 ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย และนำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้ในการสอบถามกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร จำนวน 2,326 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 77 คน นักเรียน จำนวน 1,122 คน ผู้ปกครอง จำนวน 1,122 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95 จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 1 คนครู จำนวน 10 คน นักเรียน จำนวน 165 คน และผู้ปกครอง จำนวน 165 คน

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบมีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการสร้างเครื่องมือประเมินความพึงพอใจ และดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย

3.2 หาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำแบบประเมินความพึงพอใจไปสอบถามกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บแบบประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย ด้วยตนเอง และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย มีผลการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1) การทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง 1.2) การสนับสนุนมีความเป็นผู้นำร่วมกัน 1.3) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียน 1.4) การร่วมสังเกตชั้นเรียน 1.5) การมีส่วนร่วมของผู้รู้ 1.6) การร่วมทบทวนสะท้อนผล สะท้อนคิด และ 1.7) การร่วมแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี 2) องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ใน 8 รูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ 2.1) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2.2) การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ 2.3) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2.4) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน 2.5) การเรียนรู้แบบร่วมมือ 2.6) การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 2.7) การเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT และ 2.8) การเรียนรู้ตามรูปแบบการประสานห้าแนวคิด 3) องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาชั้นเรียน เป็นกระบวนการศึกษาชั้นเรียน 4 ขั้นตอน ดังนี้ 3.1) การวิเคราะห์สภาพปัญหา เลือกปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนดเป้าหมาย 3.2) การวางแผนพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 3.3) การสอนและสังเกตการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้และการคิดของผู้เรียน และ 3.4) การประเมินปรับปรุงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลรูปแบบ เป็นการประเมิน ใน 5 ประเด็น ได้แก่ 4.1) ทักษะการจัดการเรียนรู้ 4.2) ทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4.3) ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4.4) ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4.5) ทักษะการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาชั้นเรียน และองค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลรูปแบบ

รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่าโดยภาพรวมครูมีทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

องค์ประกอบ ที่	รายการประเมิน	ระดับทักษะความสามารถ (n = 77)		ความหมาย
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ทักษะการจัดการเรียนรู้	4.64	.66	มากที่สุด
2	ทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.76	.67	มากที่สุด
3	ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.70	.70	มากที่สุด
4	ทักษะการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.70	.74	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.72	.69	มากที่สุด

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ที่	องค์ประกอบ	ระดับความคิดเห็น (n = 431)		ความหมาย
		$\bar{x}$	S.D.	
1	องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู	4.67	.72	มากที่สุด
2	องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.74	.70	มากที่สุด
3	องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาชั้นเรียน	4.75	.63	มากที่สุด
4	องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลรูปแบบ	4.73	.72	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งด้าน		4.72	.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่าโดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู 2) องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ใน 8 รูปแบบการเรียนรู้ 3) องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาชั้นเรียน เป็นกระบวนการศึกษาชั้นเรียน และ 4) องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลรูปแบบ เป็นการประเมิน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องมาจากในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวทางมาสร้างเป็นรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยปรากฏว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูประถมศึกษา มีสององค์ประกอบหลัก คือ (ก) แนวคิดและหลักการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ความร่วมมือของทีมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ การแบ่งปันวิธีปฏิบัติ ความมุ่งมั่นในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเงื่อนไขการสนับสนุนและการสร้างความสัมพันธ์

และ (ข) กระบวนการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนดำเนินการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นปรับปรุงแก้ไข (สุธิกรณ์ ขนอม, 2559)

2. รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 ท่าน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เนื่องมาจากในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการสมัยใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาชั้นเรียน แนวคิดในการพัฒนาครู และแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวทางมาสร้างเป็นรูปแบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิกรณ์ ขนอม ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ยี่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก และพฤติกรรมความสามารถในการสอนภาษาไทยของครู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถในการสอนภาษาไทย ด้านกลวิธีการสอน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้น ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูในระดับมาก (สุธิกรณ์ ขนอม, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละดา ดอนหงษา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน “การส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ”: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสงเปลือย” ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้และด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (ละดา ดอนหงษา, 2558) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ อำนาจ เหลื่อน้อย ที่ได้วิจัยรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการพื้นฐานของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชนส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ 2) ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสม (อำนาจ เหลื่อน้อย, 2561)

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า โดยภาพรวมครูมีทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่เน้นกระบวนการพัฒนา วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การศึกษาชั้นเรียน และการวัดและประเมินผลรูปแบบ ส่งผลให้ครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย มีทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร รอดพ่วง และคณะ ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์

นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ย ของคะแนนทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมในภาพรวม ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 หลังใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิผลของรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ (จิราพร รอดพ่วง และคณะ, 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร เสรีรัตน์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการหลักและบทบาทสำคัญ และองค์ประกอบที่ 4 ปัจจัยสนับสนุนการใช้รูปแบบฯ และ 2) คะแนนชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (บังอร เสรีรัตน์, 2560)

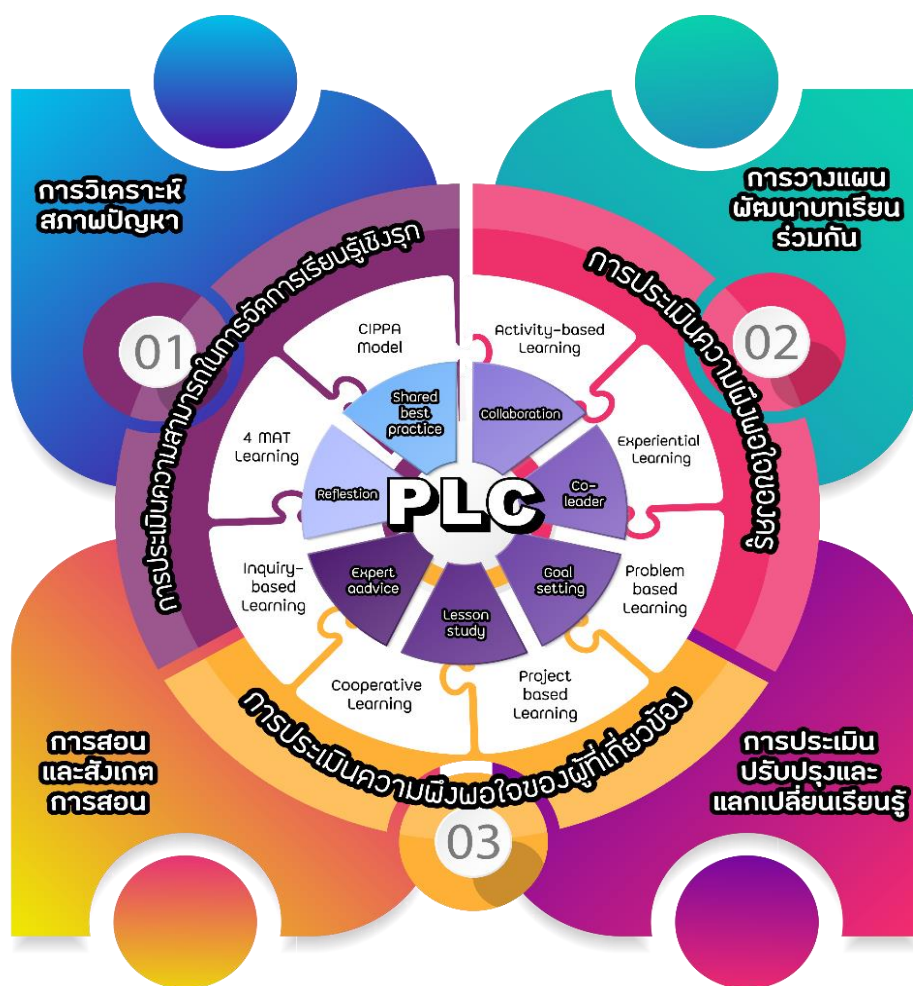
4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจากรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้น มีกระบวนการพัฒนาครูที่เป็นระบบและมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ครูร่วมมือรวมพลังกันเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาการพัฒนามีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษาจากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังตระหนักถึงการมีภาวะผู้นำร่วมกัน จนเกิดเป็นผู้นำร่วมของครูในการขับเคลื่อนสู่การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการพัฒนาการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ยี่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยปรากฏ ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูในระดับมาก (สุธิภรณ์ ขนอม, 2559) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัชยา ประจำ ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (วรัชยา ประจำ, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู มี 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) การสนับสนุนมีภาวะผู้นำร่วมกัน (Co-leader) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียน (Goal

Setting) การร่วมสังเกตชั้นเรียน (Lesson Study) การมีส่วนร่วมของผู้รู้ (Expert Advice) การร่วมทบทวนสะท้อนผล สะท้อนคิด (Reflection) และการร่วมแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี (Shared Best Practice) องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ใน 8 รูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-based Learning) การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based learning) การเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT (4 MAT learning) และการเรียนรู้ตามรูปแบบการประสานห้าแนวคิด (CIPPA Model) องค์ประกอบที่ 3 การศึกษา ชั้นเรียน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา เลือกปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนดเป้าหมาย การวางแผนพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การสอนและสังเกตการสอนเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนรู้และการคิดของผู้เรียน และการประเมินปรับปรุงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล จำแนกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก และทักษะการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า 1) องค์ประกอบและแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาครู องค์ประกอบที่ 2 วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาชั้นเรียน องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลรูปแบบ 2) รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องครอบคลุม และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการใช้รูปแบบ พบว่าโดยภาพรวมครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย มีทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น หากนำรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัยไปใช้ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบสู่การเป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- จิราพร รอดพ่วง และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะ การจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบและการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู. ใน ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). 80 นวัตกรรม: การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- บังอร เสรีรัตน์. (2560). รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษา. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 17(1), 115-122.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์. (2562). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2560). การศึกษาไทย 4.0: ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ละดา ดอนหงษา. (2558). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน “การส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ”: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสงเปลือย. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยราชธานี.
- วรรษยา ประจำ. (2563). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม. สพล. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPPA Model. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15(3), 102-123.
- วิทยากร เชียงกุล. (2559). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2557 - 2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พรินทวานกราฟฟิค.
- สุธิกรณ์ ขนอม. (2559). รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Bonwell, C. C. & Eison. J. A. (1991). Active Learning: Creative Excitement in the Classroom. Washington, D.C.: ASHE-ERIC Higher Education Reports No. 1.
- DuFour, R. (2007). Professional Learning Communities: A Bandwagon, an Idea Worth Considering, or Our Best Flops for High Levels of Learning. Middle School Journal, 39(1), 4-8.